

สารนํารู / แนวปฏิบัติ หน่วยตรวจสอบภายใน สพป.เพชรบุรี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน

ด้วย หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้จัดทำสำเนา รายงานผลการตรวจสอบดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในบางประเด็น เพื่อให้สถานศึกษา ได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันต่อไป

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ขอให้สถานศึกษา ดำเนินการ ใช้จ่ายเงินตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางดังกล่าวฯ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

2. การควบคุมและการรายงานผลการดำเนินงาน

2.1 การควบคุมเงินอุดหนุน พบว่า โรงเรียน จำนวน 1,078 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.85 มีการบันทึกควบคุมการรับ - จ่ายเงินอุดหนุนแต่ละประเภทครบถ้วน ถูกต้องตามระบบบัญชีของทางราชการ โดยยอดเงินคงเหลือในทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณถูกต้องตรงกับตัวเงินและเอกสารแทนตัวเงินที่มีอยู่ และการใช้จ่ายเงินอุดหนุนมีการดำเนินการภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด ส่วนโรงเรียนที่เหลือจำนวน 83 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.15 มีการควบคุมเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตามระบบบัญชีของทางราชการ กล่าวคือ การบันทึกควบคุมเงินอุดหนุนในทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ ไม่บันทึกแยกตามประเภทเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรร บันทึกไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และบันทึกไม่ถูกต้องตรงตามหลักฐาน ส่งผลให้ทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณแสดงยอดเงินคงเหลือไม่ถูกต้องตรงกับจำนวนเงินที่มีอยู่จริง อีกทั้งไม่สามารถทราบรายละเอียดเงินอุดหนุนคงเหลือแต่ละประเภทได้ ทำให้อาจมีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนแต่ละประเภทขาด/เกินกว่าจำนวนเงินที่ได้รับจัดสรร

2.2 การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน

2.2.1 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด พบว่า โรงเรียน จำนวน 972 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.72 มีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด โดยโรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินภายในปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร กรณีมีเงินเหลืออยู่มีการใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป และหากมีเงินคงเหลือสะสมมาเกินกว่า 2 ปีงบประมาณ มีการนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ส่วนโรงเรียนที่เหลือจำนวน 189 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.28 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด โดยโรงเรียนมีเงินอุดหนุนคงเหลือสะสมมาเกินกว่า 2 ปีงบประมาณ และยังไม่นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

2.2.2 ดอกเบี้ยเงินฝากเงินอุดหนุน พบว่า โรงเรียน จำนวน 1,055 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.87 มีการนำดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุน นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด ส่วนโรงเรียนที่เหลือ จำนวน 106 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.13 ไม่นำดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่ระเบียบกำหนด

2.3 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า โรงเรียน 814 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.11 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณค่าจัดการเรียนการสอน หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โดยคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ครบถ้วนตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ส่วนโรงเรียนที่เหลือ จำนวน 347 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.89 ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผล เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ทราบแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.4 การรายงานผลการดำเนินการ พบว่า โรงเรียน จำนวน 682 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.74 มีรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ส่วนโรงเรียนที่เหลือ จำนวน 479 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.26 ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เนื่องจากไม่ทราบแนวทางการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรควบคุม กำกับ ดูแลการควบคุมเงินอุดหนุนของโรงเรียนในสังกัด ให้ควบคุมการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี ดังนี้

1. เมื่อมีการรับและจ่ายเงินทุกประเภท ต้องบันทึกรายการในระบบบัญชีของโรงเรียนให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามหลักฐาน เพื่อให้สามารถตรวจสอบเงินคงเหลือแต่ละประเภทมีจำนวนเท่าใด และอยู่ในสถานะของเงินสด และเงินฝากธนาคาร จำนวนเท่าใด

2. การจัดทำทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ ให้บันทึกควบคุมแยกตามประเภทของเงินอุดหนุนที่ได้รับ จัดสรร เพื่อให้สามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินไม่ขาด/เกินกว่าที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินอุดหนุนแต่ละประเภท

3. ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.6/ว 126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน

3.1 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน กรณีมีเงินอุดหนุนเหลืออยู่และยังไม่สิ้นสุดโครงการให้รีบดำเนินการให้เสร็จสิ้น อย่างช้าภายในปีงบประมาณถัดไป หากยังมีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ดังนั้น กรณีโรงเรียน จำนวน 189 แห่ง ที่มีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไปตามระยะเวลา ที่ระเบียบกำหนด ขอให้ผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบเงินอุดหนุนที่สะสมยกมา หากมีเงินอุดหนุนคงเหลือยกมาเกินกว่า 2 ปีงบประมาณ ให้โรงเรียนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในโอกาสต่อไป ขอให้ควบคุม กำกับดูแลโรงเรียนในสังกัดให้มีการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด เพื่อให้การใช้จ่ายเงินอุดหนุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

3.2 ดอกผลที่เกิดจากเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

3. การบริหารจัดการและการดำเนินงานเงินอุดหนุน

การตรวจสอบการบริหารจัดการและการดำเนินงานเงินอุดหนุน 5 รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการตรวจสอบสรุปได้ดังนี้

3.1 ค่าจัดการเรียนการสอน

3.1.1 เงินอุดหนุนรายหัว

(1) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า โรงเรียน จำนวน 1,108 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 95.43 มีจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน และจุดเน้นของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการกำหนดโครงการ/กิจกรรมจากแหล่งเงินอุดหนุนไว้ในแผนปฏิบัติการ ประจำปี พร้อมทั้งนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ ส่วนโรงเรียนที่เหลือ จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.57 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วนตามแนวทางที่กำหนด เนื่องจากจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีล่าช้า ไม่สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ระบุกิจกรรม วงเงินและระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้ชัดเจน ไม่นำยอดเงินคงเหลือจากปีก่อนมารวมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีปัจจุบัน รวมทั้ง แผนปฏิบัติการประจำปี ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) การใช้จ่ายเงิน พบว่า โรงเรียน จำนวน 1,007 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.74 มีการ ใช้จ่ายเงินถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษากำหนด กล่าวคือ การใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีที่โรงเรียนกำหนด มีการดำเนินการเป็นไป ตามระเบียบของทางราชการ และมีหลักฐานการจ่ายครบถ้วน ถูกต้อง ส่วนโรงเรียนที่เหลือโรงเรียน จำนวน 154 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.26 มีการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และระเบียบของทางราชการ

โดยนำเงินไปใช้จ่ายในรายการที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษา ให้กับนักเรียน รวมทั้ง มีหลักฐานประกอบการจ่ายไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด เช่น มีการเบิกจ่ายเงินค่าของรางวัลปีใหม่ ค่าจ้างแต่งหน้าทำผมนักเรียน เพื่อแสดงในงานเกษียณอายุราชการ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับร่วมงานฌาปนกิจศพ เป็นต้น

(3) การรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียน จำนวน 964 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.03 มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้สาธารณชนรับทราบ โดยการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของโรงเรียน หรือปิดประกาศที่บอร์ดของโรงเรียน หรือรายงานในการประชุมผู้ปกครอง ส่วนโรงเรียนที่เหลือ จำนวน 197 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.97 ไม่มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้สาธารณชนรับทราบตามแนวทางที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรควบคุม กำกับ ดูแล โรงเรียนในสังกัดให้มีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

① ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

② การใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน ค่าจัดการเรียนการสอน ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถใช้ในลักษณะ 3 ประเภทบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบลงทุน

③ ควบคุม กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยจะต้องจัดทำทะเบียนคุมการใช้จ่ายเงินแต่ละโครงการหรือกิจกรรมให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

④ เมื่อสิ้นสุดโครงการหรือสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีการศึกษา ต้องรวบรวมผลการดำเนินการ และผลการใช้จ่ายเงินสรุปรายงานเสนอผู้บริหารรับทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาในปีต่อไป

⑤ การจ่ายเงินให้ใช้จ่ายเฉพาะตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาต ให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และต้องได้รับการอนุมัติการจ่ายเงินจากผู้มีอำนาจ

* ดังนั้น กรณีที่โรงเรียนที่มีการใช้จ่ายเงินในรายการที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา หรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ติดตาม โรงเรียนในสังกัด ให้ดำเนินการเรียกเงินคืนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำส่งคืนเงินอุดหนุนรายหัวคืนเข้าระบบบัญชีของโรงเรียน

⑥ ก่อนการจ่ายเงินทุกครั้งให้ตรวจสอบหลักฐานการจ่าย ว่ามีหลักฐานการจ่ายครบถ้วนถูกต้องและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ พร้อมทั้งจัดเก็บหลักฐานการเบิกจ่ายให้เป็นระบบในที่ที่เหมาะสม และปลอดภัย

⑦ การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ ให้เรียกหลักฐานการจ่ายให้ครบถ้วนทุกรายการที่จ่ายเงิน และตรวจสอบให้ถูกต้อง ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562

⑧ การจัดซื้อจัดจ้างให้โรงเรียนปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

⑨ การจัดซื้อจัดจ้างให้พิจารณาคัดเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด และการซื้อหรือจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป ต้องดำเนินการในระบบ e - GP ตามแนวทางการปฏิบัติของกรมบัญชีกลาง